

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ТАШХИСИ

Шӯрои диссертатсионии 6D. КОА-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи номзадии Абдучалилов Фирдавс Низомович дар мавзӯи «Журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон: ташаккул, мушкилот ва дурнамо», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи номзадии Абдучалилов Фирдавс Низомович роҷеъ ба яке аз мавзӯҳои мубрам, муосир ва то имрӯз пажӯҳишнашудаи журналистикаи тоҷик - ташаккул, таҳаввул, мушкилот ва дурнамои журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон бахшида шудааст. Бояд гуфт, ки интернет дар назария ва амалияи низоми иттилоотии ҷаҳон шоҳаи наvero бо хусусиятҳои фарқкунанда ва имконоти фарохтари худ ба вучуд овард, ки онлайн-журналистика ва ё интернет-журналистика ном дорад. Оммавӣ шудани интернет дар кишвари мо низ шаклҳои гуногуни онлайн-журналистикаро ба шакл даровард.

Дар илми журналистикаи тоҷик омӯзиши илмии хусусиятҳои иттилоотонии интернет ва равандҳои интернет-журналистикаи байналмилалӣ ва ватанӣ дар муқоиса бо кишварҳои ҳамсоии Қирғизистон ва Қазоқистон дертар шуруъ шуд. То ҳол мавзӯҳои зиёде дар робита ба журналистикаи интернетии ватанӣ ноомӯхта мондаанд. Яке аз сабабҳои меҳварии ба талаботи замон мувофиқ рушд накардани рӯзноманигории онлайнӣ, дар сатҳи илмӣ таҳлил нагардидани дурнамои он ва аз паёмомду зарфиятҳои интернет огоҳ накардани ҷомеаи амалии журналистӣ мебошад.

Ин ва дигар масъалаҳои мубрамияти таваҷҷуҳ ба ин мавзӯро асоснок мекунад. Низоми ВАО-и мусоирро бидуни интернет-журналистика тасаввур кардан душвор аст. Ин воситаи иттилоотрасонӣ тадричан мавқеъ пайдо карда, дар фазои иттилоотӣ ҷойи намоёнро касб намудааст.

Рушди интернет-журналистика ба мушкилоти зиёде рӯ ба рӯ аст. Ҳамчунин ташаккул ва рушди интернет-журналистика талабот ва қонунмандиҳои навро ба миён овард, ки омӯзиш ва маърифатро меҳоянд.

Масъалаи ташаккул, мушкилоту монеа ва дурнамои журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон, таҳлилу арзёбии сатҳу сифати истифодаи ин манбаъ дар ВАО нахустин маротиба ба таври фарогир таҳлил мешавад.

Дар маҷмӯъ, навоарҳои кулӣ дар қор аз инҳо иборатанд: механизм ва моделҳои ташаккул ва рушди сомонаҳои хабарӣ ба сифати василаҳои меҳвари интернет-журналистикаи ватанӣ омӯхта ва натиҷагирӣ карда шуд; нақш ва ҷойгоҳи интернет дар шакл гирифтани афкори муосири оммавӣ ва зарурати тақвияти пойгоҳҳои бузурги иттилоотӣ, бо мақсади амалисозии сиёсати иттилоотӣ ва ҳифзи арзишҳои миллӣ ва давлатӣ нишон дода шуд; масъулиятҳои тарафайн - ҳукумат, ҷомеаи журналистӣ ва аудитория дар мисоли интернет-журналистикаи ватанӣ баррасӣ гардид; аҳамият ва таъсири санадҳои меъёриву ҳуқуқие, ки барои қорбурди технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ тавсиб шудаанд, омӯхта ва сатҳи иҷроиши онҳо баҳогузорӣ гардид.

Объекти таҳқиқ – воситаҳои электронии ахбори омма ва сомонаҳои хабарии сегменти тоҷикии интернет мебошад. Аз рӯи типологияи веб-сайтҳо ба сомонаҳои хабарӣ, расмӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ муроҷиат шудааст. Дар рафти қор аз мухтаво ва ҳолати беш аз 100 сомонаи интернетии тоҷик мисолҳо гирдовар гардидаанд.

Предмети таҳқиқ – абзорҳои журналистика ва хусусиятҳои журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон аст.

Дар се боб ва фаслу зерфаслҳои диссертатсияи Абдучалилов Фирдавс Низомович гуфта мешавад, ки мақсади асосии рисола - муайян намудани вижагиҳои журналистикаи интернетӣ, нишон додани ҷойгоҳи он дар низоми иттилоотии кишвар, баррасии ташаккулу таҳаввул, ошқор кардани мушкилоту монеаҳои ҷорӣ ва афзалият додани самтҳои

ташаккулдихандаи хадамоти интернетӣ, ки баҳрабардорӣ аз он ормонҳои иттилоотониро таъмин мекунад, махсуб меёбад.

Масъалаи ташаккул, мушкилоту монеа ва дурнамои журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон, таҳлилу арзёбии сатҳу сифати истифодаи ин манбаъ дар ВАО нахустин маротиба ба таври фарогир таҳлил мешавад. Механизм ва моделҳои ташаккул ва рушди сомонаҳои хабарӣ ба сифати василаҳои меҳвари интернет-журналистикаи ватанӣ омӯхта ва натиҷагирӣ карда шуд. Интернет-журналистика ҳамчун сохтори алоҳидаи иттилоотии байналмилалӣ инкишоф ёфт ва дар муҳити расонаии Тоҷикистон мавқеъ пайдо намуд. Интиҳоб ва қабули истилоҳоти марбут ба журналистикаи интернетӣ амри воқеист, ки бояд хусусиятҳои терминологии забони миллиро ҳам фаро гирад.

Ҷомеаи журналистӣ ва расонаҳои навин метавонанд дар татбиқи сиёсати иттилоотӣ ва стратегияҳои идории худ аз хулоса ва натиҷаҳои рисола мазкур истифода кунанд. Таҳқиқоти мазкур ва мақолаҳои илмӣ-оммавӣ барои навиштани лексияҳо аз фанҳои “Онлайн-журналистика”, “Журналистикаи чандрасонаӣ”, “Асосҳои эҷодии фаъолияти журналистӣ” ва семинарҳои махсус дар факултаҳои журналистӣ тавсия мешавад.

Дар хулосаи диссертатсия ба таври васеъ ва мушаххас натиҷаҳои таҳқиқи Абдучалилов Ф. Н. баён гардидаанд, ки асосноку муътамад ва нав мебошанд. Феҳристи адабиёт бар асоси меёр ва талаботи ҷорӣ мурааттаб гардидааст.

Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашрнамудаи унвонҷӯ фарогири мазмуну муҳтавои умумии диссертатсия мебошанд.

Муҳиммиати таҳқиқ, тозагиҳои илмӣ ва аҳаммиати назарӣю амалии диссертатсияро ба назар гирифта, комиссия ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи номзодии Абдучалилов Фирдавс Низомович дар мавзӯи «Журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон: ташаккул, мушкилот ва дурнамо» тадқиқоти ба итмомрасидаи илмӣ буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

Диссертатсияи Абдучалилов Фирдавс Низомович дар мавзӯи «Журналистикаи интернетӣ дар Тоҷикистон: ташаккул, мушкилот ва дурнамо» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ мувофиқ буда, онро ба дифоъ пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи ташхис муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмию таҳқиқотиашон ба ихтисоси 10.01.10 – Рӯзноманигорӣ мувофиқ аст, ба ҳайси муқарризи расмӣ пешниҳод менамояд:

1. **Муллоев Шариф Боқиевич**, доктори илмҳои филологӣ, профессор, мудирӣ кафедраи ВАО-и чопӣ ва PR-и Муассисаи таълимии байнидавлатии маълумоти олии Донишгоҳи (славянӣ) Россия ва Тоҷикистон.
2. **Ҷамолов Илҳом Мазбӯдович**, номзади илмҳои филологӣ, муаллими калони кафедраи журналистика ва назарияи тарҷумаи Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров

Ба ҳайси муассисаи тақриздиханда Муассисаи давлатии таълимии “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода” пешниҳод мешавад.

Барои нашри эълон оид ба ҳимояи минбаъда ва ҷойгир намудани автореферати диссертатсия дар сомонаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҷопи автореферати диссертатсия бо ҳуқуқи дастнавис иҷозат додан мумкин аст.

Раиси комиссияи ташхис:

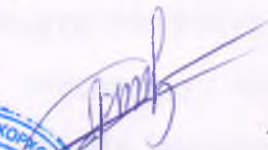
доктори илмҳои филологӣ, профессор,
узви Шӯрои диссертатсионӣ



Садуллоев Ҷ.

Аъзои комиссияи ташхис:

доктори илмҳои филологӣ, профессор,
узви Шӯрои диссертатсионӣ



Азимов А.

доктори илмҳои филологӣ, профессор,
узви Шӯрои диссертатсионӣ



Муродӣ М.